

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ОБШУКУ ЖИТЛА СТОРОНОЮ ОБВИНУВАЧЕННЯ

О. Б. Комарницька

*кандидат юридичних наук, юрист 1 класу,
старший викладач відділу підготовки прокурорів
з нагляду за додержанням законів органами,
які проводять досудове розслідування
Національної академії прокуратури України*

Однією з найперших і найскладніших проблем змагального Кримінального процесуального кодексу України, який увібрав апробований досвід західноєвропейських країн та Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, є необхідність розроблення нового механізму застосування процесуального закону на зміну тому, який існував до 2012 року. Наразі особливо гостро виникає питання забезпечення прокурором збирання під час досудового розслідування допустимих доказів. Правозастосовна діяльність органів досудового розслідування засвідчує, що одним із найпоширеніших засобів збирання доказів є обшук. Прокурор під час організації та процесуального керівництва обшуком виконує подвійне завдання. По-перше, прокурор зобов'язаний під час проведення обшуку забезпечити дотримання прав і свобод людини та громадянина, а по-друге — досягти поставленої перед досудовим слідством мети. Як бачимо, зазначений обов'язок сформував перед прокурором завдання — забезпечити гармонійний баланс приватних й публічних інтересів. Перешкодою на шляху ефективного виконання поставленого перед прокурором завдання, як обґрунтовано зауважує О. В. Керевич, є те, що положення КПК дають змогу по-різному підходити до вирішення одних і тих самих питань [1]. Зважаючи на це, прокурору під час виконання подвійного завдання доцільно з'ясувати:

1) правову підставу проведення обшуку в приміщенні, житлі чи іншому володінні особи, службових чи виробничих приміщеннях підприємств, установ, організацій, місцевості (городу, саду, подвір'я, ділянок лісу, полі), особистого обшуку; 2) уповноваженого суб'єкта на безпосереднє проведення обшуку; 3) підготовку організації проведення обшуку; 4) межі обшуку; 5) можливу протидію проведенню обшуку; 6) кількість проникнень у житло, приміщення на підставі однієї ухвали для проведення обшуку; 7) об'єкти пошуку; 8) об'єкт обшуку; 9) фіксацію обшуку. Це обумовлює суттєві проблеми у правозастосовній діяльності прокурора щодо розуміння сутності організації й процесуального керівництва обшуком.

В юридичних джерелах уже тривалий час приділяється увага проблемним питанням діяльності прокурора в механізмі проведення обшуку. Зокрема, складові елементи діяльності прокурора під час проведення обшуку були предметом дослідження таких відомих вчених, як: Ю. П. Аленіна, В. Д. Берназа, Є. Д. Лук'янчикова, В. Т. Маляренка, В. Т. Нора та ін. Незважаючи на змістовність досліджень, які мають теоретичну цінність та практичну спрямованість, питання діяльності прокурора під час проведення обшуку за правилами дії чинного КПК ґрунтовно не досліджувались.

Зазначене обумовило мету цієї статті – висвітлити проблемні кримінально-процесуальні аспекти в діяльності прокурора в механізмі проведення обшуку та запропонувати шляхи їх вирішення.

Так, у ст. 12 Загальної декларації прав людини зазначається, що «ніхто не може зазнавати безпідставного втручання в його особисте чи сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, таємницю його кореспонденції», аналогічні права проголошені й у Міжнародному пакті про громадські і політичні права (ст. 17) та Європейській конвенції про захист прав людини й основоположних свобод (ст. 8), а також ст. 30 Конституції України гарантує недоторканність житла шляхом заборони проникати в житло чи до іншого володіння особи, проводити в них огляд чи обшук інакше, як за вмотивованим рішенням суду. Порухення недоторканності житла чи іншого володіння громадян тягне також кримінальну відповідальність за ст. 162 КК [1]. У контексті міжнародних стандартів необхідно констатувати, що *кримінальне процесуальне законодавство України* як гарантії захисту прав та інтересів особи встановлює певний порядок проникнення у житло чи інше володіння особи та певний порядок проведення обшуку [2, с. 64], відхилення від яких може призвести до визнання в подальшому отриманих відомостей під час проведення обшуку недопустимими.

Наразі до принципово важливих питань належить з'ясування правових підстав для проникнення в житло чи інше володіння особи з метою проведення обшуку, які визвані різним праворозумінням та правозастосуванням норм процесуального закону. Логічно-семантичний аналіз положень КПК свідчить про наявність трьох правових підстав для проведення обшуку в житлі чи іншому володіння особи. До них належать: 1) ухвала слідчого судді; 2) добровільна згода особи, яка володіє житлом чи іншим володінням; 3) ухвала слідчого судді, отримана на підставі невідкладних випадків, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину. Як у науковій, так і в практичній площині на сьогодні сформувались два взаємовиключних підходи до видів правових підстав проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи. Серед науковців підтримується й аргументовано обґрунтовується конституційним положенням (ст. 30) точка зору про існування єдиної підстави для проникнення в житло чи інше володіння особи з метою проведення обшуку – ухвала слідчого судді. Тим самим заперечується юридична сила добровільної згоди особи, яка володіє житлом чи іншим майном, на проведення обшуку. Факт надання добровільної згоди кваліфікується як підстава для проникнення в житло чи інше володіння особи з будь-якою метою за винятком мети проведення обшуку.

Доцільність дотримання наведеної послідовності зазначено у листі Міністерства юстиції України від 31 липня 2013 року № 423-0-2-13/11: проникнення до житла чи до іншого володіння фізичної особи, проведення в ньому огляду чи обшуку може відбутися лише за вмотивованим рішенням суду.

Дещо по-іншому зміст зазначеного питання сформувався в органів досудового розслідування, які під час правозастосовної діяльності за письмовою згодою власника проникають до житла чи іншого володіння *особи* з метою проведення обшуку тільки в тому разі, коли ця особа не є і не буде підозрюваною у вчиненні кримінального правопорушення.

У розрізі порушеного питання потребує окремого дослідження поширена у слідчо-судовій практиці позиція слідчих, прокурорів, яка полягає у тому, що ними попередньо виносяться постанови, правова підстава на проникнення в житло чи інше володіння особи з метою проведення обшуку до отримання ухвали слідчого судді у невідкладних випадках.

За результатами системного аналізу згаданих практичних підходів та доктринальних вчень стосовно правових підстав для проникнення в житло чи інше володіння особи з метою проведення обшуку вважаємо, що на під-

ставі положення ст. 17 КПК для усунення в майбутньому будь-яких сумнівів, які тлумачаться на користь сторони захисту, доцільно брати за основу для проведення цієї слідчої (розшукової) дії ухвалу слідчого судді.

Водночас під час проведення обшуку проникнення завжди здійснюється незалежно від волі особи, яка цим об'єктом володіє, а у випадку, коли володільцем є юридична особа, — незалежно від волі уповноваженої фізичної особи. Тобто у випадках, коли володільець добровільно забезпечує доступ слідчого до обшукуваного об'єкта, підставою для проникнення є не згода володільця, а наявність ухвали слідчого судді або обставини, що передбачені ч. 3 ст. 233 КПК [2, с. 65].

Згідно з ч. 2 ст. 235 КПК ухвала слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи з підстав, зазначених у клопотанні прокурора, слідчого, надає право проникнути на ці об'єкти лише один раз. У разі виникнення потреби, на думку Т. Г. Ільєва, у проведенні повторного обшуку на тому самому об'єкті слідчий, прокурор повинні повторити процедуру отримання дозволу слідчого судді у здійсненні проникнення та обшуку [3, с. 108]. За твердженням О. В. Швидкова, сумнівною стає можливість задоволення слідчим клопотання учасників обшуку про перерву у проведенні цієї слідчої (розшукової) дії у зв'язку із настанням нічного часу. Залишивши місце обшуку на час перерви, слідчий відповідно до ч. 1 ст. 233 КПК для продовження обшуку має право наступного дня проникнути до житла чи іншого володіння особи лише за добровільною згодою їх володільця, оскільки ухвала слідчого судді, як було зазначено вище, дає право проникнути до житла чи іншого володіння лише один раз. Тобто досягнення мети слідчої (розшукової) дії залежить від бажання чи небажання особи, яка володіє житлом чи іншим майном, надати слідчому доступ до цих приміщень [4, с. 9–10]. Точки зору Т. Г. Ільєва, О. В. Швидкова цілком логічно спростовує позиція О. В. Капліної, яка вважає, що коли у КПК йде мова про право проникнути до житла чи іншого володіння особи лише один раз, слід розуміти це законодавче положення як право увійти у приміщення для проведення первинної основної слідчої дії у повному обсязі [5, с. 44].

Справді, варто погодитись з аргументованою позицією О. В. Капліної й зауважити, що у випадку виконання ухвали про обшук протягом кількох днів, тижнів особливо важливим для цієї слідчої (розшукової) дії є спосіб фіксації проведення такої дії, зокрема у протоколі обшуку необхідно зазначити про зупинення цієї дії, а не про її закриття.

Складним моментом у діяльності прокурора під час проведення обшуку є те, що кожна така слідча (розшукова) дія з огляду на об'єкти пошуку та

обшуку, матеріали кримінального провадження є індивідуальною та неповторною, за результатами якої отримується інформація, яка в подальшому становить доказову базу у справі. Одним із законодавчо закріплених критеріїв допустимості доказів є проведення слідчих (розшукових) дій уповноваженою особою. Через це, у цьому аспекті підлягає запереченню позиція О. В. Швидкова про те, що відповідно до ст. 41 КПК правом на проведення обшуку можуть наділитись уповноважені оперативні підрозділи на підставі доручення слідчого, прокурора, наданого у порядку, встановленому законом [4, с. 4]. Кримінальний процесуальний закон передбачає чіткий перелік уповноважених суб'єктів на проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи. Зокрема, у ст. 236 КПК наголошується на виключному праві слідчого та прокурора виконувати ухвалу про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи через наділення зазначених суб'єктів комплексом прав та обов'язків, наприклад, вжиття належних заходів для забезпечення присутності під час проведення обшуку осіб, чиї права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені, визначення часу проведення обшуку, а також безпосереднім правом на прийняття рішення за наявності достатніх підстав провести особистий обшук. Таке спеціальне виключення з обсягу повноважень співробітників оперативного підрозділу під час проведення обшуку свідчить про обмежений характер положення, передбаченого у частинах 1, 2 ст. 41 КПК, де під час виконання доручення оперативники користуються повноваженнями слідчого.

Неспростовним є те, що основною умовою визнання доказу допустимим є дотримання учасниками кримінального провадження встановленого КПК порядку отримання доказів [4, с. 8]. Зважаючи на комплексний характер обшуку зауважимо, що за КПК, наразі, передбачається можливість проведення обшуку за відсутності осіб у житлі чи іншому володінні особи. Відповідно до ч. 4 ст. 236 КПК у такому разі копія ухвали повинна бути залишена на видному місці у житлі чи іншому володінні особи [6]. За таких обставин процесуальною гарантією забезпечення прав і свобод є отримання володільцем копії ухвали, покладений на слідчого, прокурора обов'язок забезпечити неможливість доступу сторонніх осіб до житла чи іншого володіння, в якому проведено обшук [4, с. 12], а також забезпечити схоронність майна, що знаходиться у житлі чи іншому володінні особи [7, с. 304]. Характерним для такої виняткової моделі проведення обшуку повинно слугувати достатньо об'єктивних даних її невідкладності й необхідності, які, незважаючи на презумпцію недоторканності житла чи іншого володіння особи й невтручання у приватне життя, перевалюють над принципами пова-

ги до прав і свобод особи. Оскільки за загальним правилом обшук проводиться за участю осіб, які володіють житлом чи іншим володінням та яким обов'язково пред'являється ухвала й надається її копія.

Відповідно до ч. 5 ст. 40 КПК фізичні та юридичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення слідчого, а в ч. 3 ст. 236 КПК зазначено, що слідчий, прокурор мають право заборонити особам, присутнім під час обшуку, залишати місце обшуку до його закінчення та вчиняти будь-які дії, що заважають його проведенню. Невиконання цих вимог тягне за собою передбачену законом відповідальність. Проте чинним законодавством не встановлено юридичної (адміністративної, кримінальної чи кримінальної процесуальної) відповідальності за такі діяння [4, с. 12].

У контексті досліджуваного питання варто зауважити, що проведення обшуку може характеризуватися як конфліктністю, так і безконфліктністю ситуації, хоча і конфліктність, і безконфліктність слідчої дії є її загальними характеристиками, які не дозволяють заздалегідь обрати потрібну тактику, ті чи інші тактичні прийоми, їх системи [8, с. 106]. Відповідно, останнім часом конфліктність ситуації під час проведення обшуку пов'язана із залученням захисника до проведення цієї дії згідно з положенням ч. 1 ст. 236 КПК. Це відбувається тому, що особа, житло якої обшукується, незалежно від того є вона у процесуальному статусі підозрюваного чи свідка, вимагає забезпечення їй права на захист. Безумовне забезпечення безстатусній особі права на захист вимагає зупинення розпочатої слідчої (розшукової) дії. У такій ситуації, враховуючи інтереси слідства, видається доцільним не зупиняти розпочату слідчу (розшукову) дію, а вжити заходів для забезпечення присутності захисника, а не забезпечення його участі. Специфічність й складність положення ч. 1 ст. 236 КПК полягає у його подвійній взаємовиключній правовій природі: примусовість слідчої (розшукової) дії та принцип забезпечення права на захист. На сьогодні мають місце випадки, коли присутні під час обшуку захисники відмовляються виконувати законні вимоги слідчого, мотивуючи це тим, що вони здійснюють реалізацію їхнього обов'язку шляхом надання правових консультацій особі, яка їх запросила, через це вони здійснюють телефонні дзвінки, оглядають вилучені слідчим прокурором речові докази тощо. Як наслідок суперечливого за призначенням положення ч. 1 ст. 236 КПК, знижується, а в деяких випадках не досягається не тільки мета обшуку, а й відбувається недотримання права на захист, штучне створення умов для протистояння сторін захисту й обвинувачення, що не сприяє встановленню дійсних обставин кримінального правопорушення.

Аналізуючи конфліктність такої ситуації, поділяємо думку О. В. Циганенко, що «опитування слідчих вказує, що, крім інших об'єктивних чинників неналежної результативності (проблеми матеріально-технічного забезпечення, незабезпеченість транспортом, істотна протидія з боку обшукуваних осіб, як наприклад — проблема зміни показань учасниками кримінального провадження тощо), більшість респондентів стверджує, що назріла потреба якісного оновлення тактичного забезпечення проведення обшуків» [9, с. 82].

Ще однією обставиною, на яку треба звернути увагу, є питання необхідності здійснення відеозапису обшуку за наявності понятих. У науковій літературі висловлюються різноманітні позиції щодо зазначеного питання, але, на нашу думку, за наявності технічної можливості безперервний відеозапис проведення обшуку, одночасно із присутністю понятих, слугуватиме додатковою гарантією забезпечення права на невтручання у приватне життя особи.

З урахуванням задекларованого вітчизняним законодавцем підходу до того, що рішення про застосування технічних засобів фіксації приймає прокурор або слідчий (ч. 1 ст. 107 КПК), однак, якщо учасник слідчої дії клопоче про проведення фіксації, вона є обов'язковою. І цим правом потрібно користуватися, оскільки результати такої фіксації будуть доказами у процесі [10, с. 184]. На окрему увагу заслуговує використання сучасних засобів фіксації слідчої (розшукової) дії, а саме відеозапису з додатковою метою спостереження за особою, яку обшуковують, та подальшим його аналізом [9, с. 83].

Зазначимо також, що особи, яких залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятих, відповідно до ч. 3 ст. 66 КПК зобов'язані на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії. Саме понятій повинен засвідчити своїм підписом факт відмови особи від підписання протоколу, а також факт надання письмових пояснень особи щодо причин такої відмови [6]. Через це, на нашу думку, недоцільно визнавати отримані відомості під час обшуку в повному обсязі недопустимими, якщо поняті прибули й були присутні на окремо взятій частині цієї слідчої (розшукової) дії.

У новітніх працях з кримінального процесу зазначається, що під час проведення обшуків значну допомогу слідчому може надати спеціаліст. Така допомога полягає у: а) застосуванні пошукових приладів; б) виконанні доручень, що вимагають спеціальних знань і навичок (технік-будівельник, слюсар, водолаз); в) наданні консультацій з питань дотримання правил безпеки; г) наданні рекомендацій щодо перевірки місць можливого зберігання предметів, що відшукуються; г) наданні порад щодо вилучення знайдених пред-

метів і порядку поводження з ними (при відборі медикаментів, вибухових речовин та інших об'єктів, їх фіксації, упакованні та транспортуванні) [11, с. 187]. Якщо треба здійснити значний обсяг роботи, то до участі в обшуку доцільно залучати декількох спеціалістів різних галузей, які, разом виконуючи свої обов'язки, доповнюватимуть один одного й водночас сприятимуть швидкому та повному розслідуванню [12]. Загалом швидкість та раптовість обшуків не повинні призводити до поспішності та зниження якості їх проведення, а негативні результати не повинні впливати на намір довести обшуки до логічного завершення [13, с. 230]

На думку деяких дослідників, суттєву складність під час проведення обшуку має вилучення комп'ютерної техніки та машинних носіїв інформації. По-перше, ці дії рекомендується виконувати у формі «обшуку-огляду», під час якого слід детально фіксувати не лише факт вилучення конкретного об'єкта, а й детально описувати, фотографувати його місцезнаходження у взаємозв'язку з іншими виявленими на місці обшуку предметами. По-друге, слід вживати заходів щодо збереження виявлених джерел доказів. Хоча для проведення цих дій рекомендується залучення відповідного фахівця, але й сам слідчий має володіти мінімумом знань для розуміння роботи комп'ютера та збереження електронної інформації [11, с. 185].

Зокрема, під час проведення обшуку слідчий повинен звертати увагу на такі групи об'єктів: знаряддя злочину (наприклад, комп'ютерна техніка, копіювальні засоби, сканери та ін.); предмети зі слідами злочину або ті, що є результатом злочинної діяльності; предмети та цінності, здобуті (нажиті) злочинним шляхом; документи, що мають значення *для кримінального провадження* (курсив. — *Авт.*) або характеризують особу; об'єкти, що використовуються для реалізації злочинного задуму, та інші, що мають значення і виступають засобом встановлення об'єктивної істини [13, с. 229].

За таких обставин необхідно зазначити, що обмеження таємниці приватного життя можливе і під час проведення обшуку особи [6].

Отже, умовами успішного проведення обшуку є наявність повних і точних відомостей про шукані предмети, а також ретельна попередня підготовка до його проведення. Зокрема, це: збір орієнтуючих відомостей про об'єкти майбутнього обшуку й осіб, яких будуть обшукувати, правильний підбір учасників обшуку та підготовка необхідних технічних засобів [11, с. 184]. Поняття «тактика обшуку» містить такі елементи: 1) підготовка до обшуку; 2) порядок проведення обшуку; 3) тактичні прийоми обшуку. Зазвичай проведення зазначеної слідчої (розшукової) дії складається з трьох стадій: підготовчої, власне обшуку та заключної [12].

На нашу думку, тактичні прийоми обшуку логічно диференціювати залежно від таких двох етапів обшуку: 1) заходи, які слідчий проводить до прибуття на місце проведення обшуку; 2) заходи, які слідчий проводить після прибуття на місце проведення обшуку (розташування охорони, способи проникнення на об'єкт обшуку, порядок дій слідчого на місці обшуку тощо) [8, с. 105].

Утім, усе різноманіття прийомів організації й тактики проведення обшуку, зрештою, можна звести до п'яти питань, вирішувати які доводиться щоразу: де шукати, коли шукати, як шукати, у кого шукати, що шукати [12]. Тобто результативність проведення обшуку залежить від виконання слідчим підготовчих та організаційних дій [10, с. 184].

У наукових дослідженнях пропонується з усіма керівниками і учасниками пошукових груп проводити інструктивні наради, під час яких керівник операції роз'яснює мету, права та обов'язки учасників, ще раз обговорює план дій, визначає час проведення обшуків, дає докладну характеристику розшукуваних предметів, зазначає ті ознаки і властивості, що можуть позначатися на способах збереження цих предметів, визначаючи таким чином спосіб і методи їх пошуку, зазначає спосіб проникнення на об'єкт, правила виявлення, вилучення і збереження речових доказів, інформує про засоби зв'язку, що мають на озброєнні, та порядок обміну інформацією, виділяє резерв для виконання непередбачених заходів [14, с. 325]. Найбільшої інформативності та значущості для подальшого процесу розслідування зазначена слідча дія набуває, коли вона призначена й проведена в особи в ранковий час (з 6.00 до 8.00), коли особа, в якій проводять слідчу дію, перебуває в непередбаченому стані [12]. Визначаючи роль прокурора в механізмі проведення обшуку, доцільно зазначати, що для виявлення можливості приховати від слідства, знищити, фальсифікувати документи, що мають доказове значення, обшуки слід проводити раптово, одночасно у всіх співучасників декількома групами відповідно до плану слідчих (розшукових) дій [11, с. 187]. Тому прийняття рішення про проведення одночасних обшуків ніяк не можна пов'язувати з колом осіб, які брали участь у вчиненні злочину [13, с. 229]. Ця слідча дія вимагає високої дисциплінованості усіх учасників, що забезпечує одночасність обшуків і повну погодженість окремих пошукових груп [14, с. 324].

Утім, на сьогодні набувають широкого застосування загальні засади кримінального судочинства. Зокрема, якщо під час проведення обшуку житла на підставі ухвали слідчого судді виявляються ознаки кримінального правопорушення, яке не розслідується у цьому кримінальному провадженні, то

отримана інформація використовується в іншому кримінальному провадженні на підставі ухвали слідчого судді, яка постановляється за клопотанням прокурора.

Характеризуючи роль прокурора у забезпеченні законності під час проведення обшуку, необхідно врахувати два моменти: 1) прокурор здійснює нагляд за додержанням законності; 2) прокурор бере безпосередню участь у процесі проведення обшуку.

Так, під час проведення обшуку прокурор повинен забезпечити дотримання процесуального порядку здійснення цієї слідчої (розшукової) дії (особливо важливими серед яких є ідентифікація об'єкта обшуку та об'єкта пошуку, забезпечення присутності понятих та володільців обшукуваного об'єкта, роз'яснення зазначеним суб'єктам їхніх прав та обов'язків, чітка деталізація вилучених об'єктів у протоколі обшуку та забезпечення їхньої схоронності тощо). Результативність досягнутої мети відповідно до завдань обшуку відображається у протоколі. Варто зазначити, що згідно з положеннями КПК зміст протоколу як один із процесуальних джерел доказів оцінюється на предмет належності, допустимості, достовірності. Важливість здійснення цієї оцінки є тим критерієм, за результатами якого можна дійти об'єктивного висновку про рівень виконання покладених на прокурора завдань.

Таким чином, окреслені у статті питання не лише висвітлюють проблемні питання слідчо-судової практики, а дають можливість дійти висновку про наявність потужного потенціалу для подальших наукових розробок, спрямованих на вдосконалення механізму застосування положень КПК.

Список використаних джерел

1. *Керевич О. В.* Тактичні та процесуальні особливості проведення обшуку житла чи іншого володіння особи [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.apdr.in.ua/v71/55.pdf>.
2. *Титаренко Г. В.* Проблемні питання призначення обшуку згідно з новим Кримінальним процесуальним кодексом України / Г. В. Титаренко // Актуальні проблеми права: теорія і практика. — 2013. — № 26. — С. 63–72.
3. *Ільєва Т. Г.* Надання слідчим суддею дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи / Т. Г. Ільєва // Європейські перспективи. — 2013. — № 7. — С. 105–109.
4. *Швидкова О. В.* Обшук як спосіб збирання доказів / О. В. Швидкова // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». — 2014. — № 2 (10). — С. 1–17.
5. *Капліна О. В.* Проблеми вдосконалення нормативного регулювання проведення слідчих (розшукових) дій / О. В. Капліна // Вісник кримінального судочинства. — 2015. — № 1. — С. 40–48.

6. *Галаган В. І., Удовенко Ж. В.* Забезпечення засади невторчання у приватне життя чи проведення обшуку житла чи іншого володіння особи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://irbis-nbuv.gov.ua>.

7. *Рубеженська О. В.* Правові підстави проведення обшуку при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним використанням обладнання для виготовлення наркотичних засобів / О. В. Рубеженська // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 1. – С. 304–307.

8. *Деревняк Д. В.* Криміналістична тактика обшуку та особистий обшук: необхідність удосконалення / Д. В. Деревняк // Криміналістичний вісник. – 2015. – № 2 (23). – С. 104–108.

9. *Циганенко О. В.* Використання спеціальних психофізіологічних знань у вдосконаленні тактики проведення обшуку / О. В. Циганенко // Митна справа. – 2014. – № 2 (92). – С. 82–86.

10. *Амеліна А. С.* Тактика проведення обшуку по податкових злочинах (за новим КПК України) / А. С. Амеліна // Національний вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2013. – № 2 (61). – С. 181–185.

11. *Кулик М. Й.* Особливості проведення обшуку (при розслідуванні привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем / М. Й. Кулик // Митна справа. – 2015. – № 2 (98). – С. 183–188.

12. *Гоч Н. В.* Тактика обшуку під час розслідування ухилень від сплати єдиного внеску [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apdr.in.ua/v71/65.pdf>.

13. *Макашов А. В.* Організаційно-тактичні заходи проведення обшуку при розслідуванні фальшивомонетництва / А. В. Макашов // Право і суспільство. – 2011. – № 6. – С. 227–231.

14. *Кулик І. Я.* Організація і тактичні прийоми проведення одночасних обшуків при розслідуванні злочинів, учинених транснаціональними угрупованнями / І. Я. Кулик // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – № 1. – С. 322–328.

Комарницька О. Б. Окремі питання здійснення обшуку житла стороною обвинувачення

Анотація. Статтю присвячено розкриттю проблемних аспектів діяльності прокурора під час проведення обшуку через різне праворозуміння та правозастосування положень КПК учасниками цієї слідчої (розшукової) дії.

Ключові слова: обшук, прокурор, конфлікт, фіксація, збирання.

Комарницкая О. Б. Отдельные вопросы осуществления обыска жилья стороной обвинения

Аннотация. Статья посвящена раскрытию проблемных аспектов деятельности прокурора во время проведения обыска через разное правопонимание и правоприменение положений КПК участниками этого следственного (розыскного) действия.

Ключевые слова: обыск, прокурор, постановление, конфликт, фиксация, сбор.

Komarnytska O. B. Separate Issues of Holding House-Check of Dwelling by Party of Charge

Summary. Nowadays there is an urgent issue of gathering admissible evidence by a prosecutor while pre-trial investigation.

Law-enforcement activity of pre-trial investigation bodies testifies that one of the most popular means of gathering evidence is house-check. Prosecutor performs double task while the organization and procedural management of the house-check. Firstly, while holding the house-check prosecutor must secure the observance of human and citizen rights and freedoms, secondly, he must achieve the aim of pre-trial investigation.

The article author put emphasis on the fact that while performing the noted task the prosecutor should clarify: 1) legal basis for holding the house-check in premises, dwelling or other property of an individual, service or industrial premises of enterprises, institutions, organizations, locality (yard, garden, courtyard, forest areas, field), personal search; 2) subject authorized to direct holding the search; 3) preparation of organization of holding the house-check; 4) limits of the house-check; 5) possible counteraction to holding the house-check; 6) amount of penetrations into dwelling, premises on the basis of an order for holding the house-check; 7) objects of search; 8) object of the house-check; 9) fixation of the house-check. This causes serious problems in prosecutor's law-enforcement activity as for comprehension of the essence of organization and procedural management of the house-check.

The article provides the characteristics of the role of prosecutor in securing legitimacy while holding the house-check. The authors consider that it is necessary to take into account two moments: 1) the prosecutor performs supervision over observance of legitimacy; 2) the prosecutor directly participates in the process of holding the house-check.

Therefore, the efficiency of the achieved aim, according to the house-check tasks, is reflected in protocol. It should be noted that according to provisions of the CPC, the contents of the protocol, as one of procedural sources of evidence, is estimated in terms of independence, accessibility, authenticity. The importance of holding such evaluation is the criteria, according to the results of which it is possible to make objective opinion about the level of performing corresponding tasks by prosecutor.

Key words: house-check, prosecutor, order, resolution, conflict, fixation, gathering.